

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 380. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm11273/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

i deres gjorde den Skam; saa Grækenlands Opstandelse vilde jeg fryde mig ved, Italiens og Spaniens maatte jeg derimod grue for.

Hvilket Verdens-Tyranni der nemlig tre Gange er udgaaet fra Italien (Statsyranniet i Oldtiden, Kirke-tyranniet i Middelalderen og Skoletyranniet til den Dag i Dag), kan jeg, som Historiker, umulig glemme; og skjønt Folkene lige fra Po til Strædet ved Messina synes for udmærkede baade paa Sjæl og Legeme til at indskyde anden Frygt, end spedalske og Banditter, saa er det italienske Alpefolk i Savoyen og Piemont dog stærkt og stridbart, og naar Oboerne fra Sardinien og Korsika kom til, da maa den store Korsikaner have lært os, [at] Italien har Jærnmænd endnu; og havde Napoleon opslaaet sin Lejr i Turin, i Steden for i Paris, da vilde han, for menneskelige Øjne, sidde ti Gange fastere.

Og hvad nu Spanien angaar, da har det vel aldrig været saa frygteligt for Europa i det hele som Italien; men dog er hele det 16de Aarhundrede, som var Spaniens Velmagts-Tid, et højroret Vidnesbyrd om spansk Tyranni og Grusomhed, der vilde efterladt sig blodige Spor langt videre i Europa, hvis ikke Perus og Mexikos Skatte havde lokket dem til at kaare sig deres egentlige Skueplads paa hin Side Verdenshavet. Da nu derfor Amerika har løsrevet sig, og Trediveaars-Krigen, Spanierne har ført især med sig selv, viser os, at de er endnu lige rovgjerrige og blodtørstige, og i de nordlige Bjærgene stridbare nok, saa kan Menneskevennen lige saa lidt ønske, at Spanien, som at Italien eller Tyskland, skulde med samlede Kræfter blive i Stand til at vise Europa, hvad det fører i sit Skjold.

Ligesom jeg derfor, ved Talen om de nordiske Rigers Forening, har bemærket, at Folk, som vil nøjes med deres eget og har Lyst til fredelig Virksomhed, er allerbedst tjent med at udgjøre Smaariger, saaledes maa jeg i Henseende baade til Tyskland og Frankrig, Spanien og Italien be-

mærke: at jo mere de deles, des bedre, og jo helere nogen af dem kan virke, des værre for Evropas Fred og Frihed. Det er derfor en velsignet Styrelse af Forsynet, baade at Tyskland og Italien gennem mange Aarhundreder har været saa smaa huggede, og at selv Frankrig og Spanien er befolkede med saa uensartede Stammer, at vi tør haabe, de ogsaa snart vil dele sig i modsatte Riger, som holde hinanden Stangen.

Betragte vi fra denne Side de nye Revolutioner, som alle gaa ud paa at samle Kræfterne, især til Krigsbrug, i det mindste saa vidt som ethvert Sprog strækker sig, og at udslette alle de Ejendommeligheder, der modsatte sig Indretningen af en saadan stor og frygtelig Krigs-Maskine, da se vi Grunden, hvi den franske Revolution, der til en vis Grad lykkedes, blev Evropas Fred og Frihed saa farlig, og vil være glade ved, at de spansk-italienske Revolutioner aldeles mislykkedes, og inderlig ønske, at den tyske Revolution, der til visse er i Vente, maatte kunne forebygges, eller dog det langste muligt forsinkes; da et Rige, der efter Sproget strækker sig fra Østeraen til Middelhavet og fra Weichselen til hinsides Rhinen, vilde med den tyske Stridbarhed, Skarpsindighed og Stolthed, under sin Napoleon, sin Krigsgud, paalægge Verden de tungeste Lænker, den endnu har baaret.

Havde det derfor virkelig, som den præjsiske Regering syntes at tro, mellem 1815 og 1820 været i Gjære at forvandle hele Tyskland enten til en uhyre stor Republik eller et ligedant Kejsersdom, da maatte baade vi og alle Folk være glade ved, det gruelige Anslag kvaltes i Fødselen; men som sagt: det var aabenbar blind Allarm, siden der end ikke lod sig fremtvinge det mindste virkelige Forsøg derpaa. At imidlertid Ideen derom spogte i mange nordtyske baade Studenter- og Professor-Hoveder, det er ganske rigtigt; men tror nogen, den kan addrives, ved alle Vegne at stramme Baandene og forknytte Stillingen

